

Het grote gebod

Wij worden in de Schrift, zowel in het oude- als ook in het nieuwe testament, opgewekt om de Heer lief te hebben met ons hele hart, met alles wat in ons is. Daar is de Heer in geïnteresseerd.

Er staat immers in 2 Kronieken 16:9 (een tekst die wij allemaal uit ons hoofd zouden moeten kennen):

Want des Heren ogen gaan over de gehele aarde, om krachtig bij te staan hen wier hart volkomen naar Hem uitgaat.

Wie dus op Hem vertrouwen met hun ganse hart, die staat Hij krachtig bij. Gods ogen gaan over de hele aarde en Hij ziet zulke mensen. Daar is Hij in geïnteresseerd, hen staat Hij krachtig bij.

Het gaat om liefhebben met ons hele hart. We lezen daarover ook in Marcus 12:28 en verder:

28 En één der schriftgeleerden, tot Hem komende, hoorde, dat zij met elkander redetwisten, en overtuigd, dat Hij hun goed geantwoord had, vroeg hij Hem: Welk gebod is het eerste van alle?

Het valt op dat deze Schriftgeleerde instemt met het antwoord, dat Jezus aan de Sadduceeën heeft gegeven. Zijn eigen vraag, waarmee hij tot Jezus komt, is oprecht: *Welk gebod is het eerste van alle?*

Temidden van de talloze geboden en verboden van de Thora en de overleveringen van de Joden zoekt deze

schriftgeleerde naar het zwaartepunt, de hoofdzaak, de concentratie van alle geboden van de Heer.

En dan komt Jezus met de totale samenvatting van de wet en de profeten. Men zou kunnen zeggen: de hoofdzaak; de kern, het zwaartepunt:

29 Jezus antwoordde: Het eerste is: Hoor, Israël, de Here, onze God, de Here is één, en gij zult de Here, uw God, liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht.

Wat opvalt is het woordje "geheel". Het wordt vier keer genoemd namelijk God liefhebben met heel je hart (het hart is het centrum van het innerlijk leven), heel je ziel (met heel je gevoelens), geheel je kracht (de inzet met je lichaam) en met geheel je verstand.

Kortom: Hem liefhebben met de hele mens.

Jezus antwoordt deze oprechte schriftgeleerde met de zgn. "Shema Israël" en dat betekent: Hoor Israël.

Deze woorden werden vroeger door de vrome Joden en ook nu nog door vrome Joden dagelijks twee maal opgezegd. Die woorden staan in Deut. 6:4 Dagelijks twee maal !

Daaruit blijkt het grote belang van deze woorden. Men kan zeggen: de kern van de wet en de profeten in de notendop.

En Jezus voegt daaraan toe:

31 Het tweede is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Een ander gebod groter dan deze, bestaat niet.

Het eerste gebod is gelijk aan het tweede gebod. Het betekent, dat ook dit een zeer belangrijk gebod is: Je naaste liefhebben als jezelf.

Het is niet verkeerd om jezelf lief te hebben. We verzorgen immers ons zelf. Het is niet goed om er onverzorgd bij te lopen.

Het is goed om het nodige zelfrespect en zelfvertrouwen te hebben. Een mens heeft zichzelf lief en dat mag ook volgens de Schrift en je mag zelfrespect hebben.

Maar ook je naaste liefhebben als jezelf. Wat je jezelf gunt, gunt dat ook je naaste.

We gaan nu naar Lukas 10:29b waar een farizeeër aan Jezus vraagt: En wie is mijn naaste?

Wie is mijn naaste was toen al een strijdvraag. Is mijn naaste alleen maar mijn volksgenoot of ook een vreemde?

Wie is mijn naaste? Jezus omschrijft het begrip "naaste" niet in een paar woorden, maar laat zien dat een mens alleen iemands naaste kan zijn in een bepaalde situatie, die zich voordoet.

Een zoeloe in Afrika of een Eskimo in Alaska is ook mijn naaste, maar een mens kan alleen maar mijn naaste zijn, als zich een bepaalde situatie tussen hem en mij voor doet.

30a Daarop hernam Jezus en zeide: Een zeker mens daalde af van Jeruzalem naar Jericho.

Dat is een 27 km. lange en bochtige weg door rotsachtig gebied en een ideaal operatieterrein voor rovers.

En viel in de handen van rovers, die hem niet alleen uitschudden, maar ook slagen gaven en weggingen, terwijl zij hem halfdood lieten liggen.

Hij kreeg blijkbaar slagen omdat hij zich verzette en criminelen kunnen meedogenloos zijn.

31a Bij geval daalde een priester af langs die weg ... Een priester, iemand die met Gods wil bekend was, iemand die in Zijn dienst stond, van hem mocht men barmhartigheid verwachten.

Er woonden destijds veel priesters in Jericho en hij ging weer naar huis nadat hij de dienst voor de Heer had verricht.

31b En deze zag hem, doch ging aan de overzijde voorbij. Deze priester ging opzettelijk aan de overzijde voorbij; hij vond het lastig en het kwam hem niet uit.

Ook een les voor ons: wie haastig is, kan ook in dit soort situaties komen: Het komt mij nu niet uit.

32 Evenzo ging ook een Leviet langs die plaats, en hij zag hem en ging aan de overzijde voorbij.

Een Leviet is een helper van de priester die ook zijn hart toesloot voor de situatie

waarmee hij geconfronteerd werd. Ook hij ging opzettelijk aan de overzijde voorbij. Jezus geselt hier de zelfzucht en de onbarmhartigheid van de geestelijke leiders.

33 Doch een Samaritaan, die op reis was, kwam in zijn nabijheid, en toen hij hem zag, werd hij met ontferming bewogen.

De Samaritaan werd veracht door de orthodoxe Joden. Maar deze Samaritaan beschaamt juist de anderen. Deze Samaritaan was ook op reis en had ook zijn zaken te doen. Het kwam hem waarschijnlijk ook niet zo gelegen ... maar zijn hart sprak!

34 En hij ging naar hem toe, verbond zijn wonden, goot er olie en wijn op; (olie verzacht en wijn reinigt de wond) en hij zette hem op zijn eigen rijdier, bracht hem naar een herberg en verzorgde hem.

Deze Samaritaan was barmhartig en hij had zijn naaste lief als zichzelf. Hij zat zelf graag op zijn rijdier maar nu was het de plek voor zijn gewonde naaste.

Deze Samaritaan was een buitengewone kerel! Hij bracht hem naar een herberg en verzorgde hem!

Toen wij enkele jaren geleden in Israël waren op weg met een bus van Jeruzalem naar Jericho, zagen we onderweg een soort herberg, waar je kon eten en drinken met als opschrift: De barmhartige Samaritaan.

Leuk gevonden van de Joodse beheerder omdat veel christenen Israël bezoeken en ook langs deze weg reizen.

Maar dat was nog niet alles van deze barmhartige Samaritaan:

35 En de volgende dag stelde hij de waard twee schellingen ter hand en zeide: Verzorg hem Twee schellingen is ongeveer 2x het dagloon van een arbeider.

En alsof dat nog niet genoeg was zij de man tegen de herbergier: ... *en mocht gij meer kosten hebben, dan zal ik ze u vergoeden, op mijn terugreis.*

Hij logeerde hier blijkbaar vaker en was bij de waard bekend. Deze Samaritaan had werkelijk zijn naaste lief als zichzelf.

36 Wie van deze drie dunkt u, dat de naaste geweest is van de man, die in handen der rovers was gevallen?

37 Hij zeide: Die hem barmhartigheid bewezen heeft.

De wetgeleerde vermijdt hier de gehate naam Samaritaan maar erkent wel dat juist deze Samaritaan begrip had wie zijn naaste was.

En Jezus zeide tot hem: Ga heen, doe gij evenzo.

En nu gaan we weer terug naar Marcus 12:32 waar staat:

32 En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Inderdaad, Meester, naar waarheid hebt

Gij gezegd, dat Hij één is en dat er geen ander is dan Hij.

33 En Hem lief te hebben uit geheel het hart en uit geheel het verstand en uit geheel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan alle brandoffers en slachtoffers.

Het reactie van deze oprechte schriftgeleerde laat zien dat hij het volledig eens is met dat wat Jezus hier noemt. Het heeft zijn volle instemming. Hij herhaalt deze woorden van Jezus van begin tot eind.

Het zou goed zijn als wij deze week enige keren zowel het eerste gebod alsook het tweede gebod – net als de vrome Joden – opzeggen.

Het gaat om liefhebben! Ten eerste: de Here, onze God met geheel ons hart, ziel, verstand en kracht. Ten tweede: onze naaste liefhebben als onszelf.

34 En Jezus, ziende, dat hij verstandig geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods. En niemand durfde Hem meer iets vragen.

Het was voor deze schriftgeleerde een aanmoediging maar hij was er nog niet.

Hij moest opnieuw geboren worden want Jezus zegt in Johannes 3:5

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan Hij het koninkrijk Gods niet binnengaan.

Maar deze oprechte theoloog was er dichtbij.

Het gaat om liefhebben; Hem van harte liefhebben zoals David schrijft in Psalm 18:2

Ik heb U hartelijk lief, Here, mijn sterkte, O Here, mijn steenrots, mijn vesting en mijn bevrijder.

Hij is onze sterkte, onze kracht
Hij is onze steenrots, onze vesting en onze bevrijder.

Ik heb U hartelijk lief, Here.